7 / 1858

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/01-4339 24/02/2004
KONU : 7/1858-4341 esas sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :26.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1858-4341/15228 sayılı yazınız.

Iğdır Milletvekili Sayın Dursun AKDEMİR tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve Sayın Başbakan tarafından da koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan 7/1858-4341 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 16.02.2004 tarih ve BDDK.2004.01.KİK.1-1926 sayılı yazısı ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 16.02.2004 tarih ve
1926 sayılı yazısı (5 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : Bilgi :
TBMM Başkanlığına Başbakanlığa

7/1858

SÜRELİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2004.01.KİK.1-1926

KONU : Soru önergeleri

16 ŞUBAT 2004

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 30.01.2004 tarih ve B.02.0.001/(01)4131 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Iğdır Milletvekili Prof. Dr. Dursun AKDEMİR'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/1858-4341 sayılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

1) Bilindiği üzere, 01.06.2000 tarih ve 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı ile sigortaya tabi tasarruf mevduatının tutarı 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere 100 milyar Türk Lirası, 01.01.2001 tarihinden itibaren uygulanmak üzere ise 50 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, 2000 yılının Kasım ayında mali sistemde yaşanan dalgalanmalar nedeniyle, Hükümet 06.12.2000 tarihinde tasarruf sahiplerinin ve diğer kreditörlerin Türkiye'deki mevduat bankalarından olan alacaklarına ilişkin geçici bir tam garanti duyurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) söz konusu garantinin uygulaması ile ilgili olarak 15.01.2001 tarihinde 151 sayılı kararı almıştır.

Söz konusu karar ile garantinin, Bankalar Kanununun Kurul ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (Fon) verdiği yetkiler çerçevesinde, Bankalar Kanununun ilgili maddelerinin ihlal edilmesi sonucunda ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde uygulanacağı, tam garanti uygulamasına ihtiyaç duyulduğu sürece devam edileceği ve kamuoyuna önceden haber verilmesi suretiyle kaldırılacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, yukarıda belirtilen Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile 01.01.2001 tarihinden itibaren 50 milyar lira olarak belirlenen mevduat sigortası sınırı, 06.12.2000 tarihli Hükümet açıklaması çerçevesinde fiilen uygulanma olanağı bulamamış ve bu tarihten itibaren, sorunlu bankalara müdahale etmede hisselerin Fona devredilmesi yöntemi kullanılabilmiştir. Bunun sonucunda, bu bankaların tüm yükümlülüklerinin Fonca üstlenilmesi gerekmiştir.

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 08 73
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

Bu kapsamda, 03.07.2003 tarih ve 25157 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.07.2003 tarih ve 1083 sayılı Kurul kararında, Bakanlar Kurulunca 31.05.2000 tarihinde kararlaştırılan 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Kararın 1 inci maddesinde tanımlanan hesapların anapara ve faiz tutarları toplamının, 03.07.2003 tarihinden itibaren uygulanmak üzere tamamının, 05.07.2004 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının sigorta kapsamında olduğu kabul edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak, söz konusu Resmi Gazete'de yayımlanan 1084 sayılı Kurul kararı ile ise, ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde işlerlik kazanan, kayıtlı bilanço dışı yükümlülükler de dahil olmak üzere Türkiye'de kurulmuş mevduat bankalarının ve bu bankaların bilançolarında hesapları konsolide edilen yurt dışı şubelerinin yükümlülüklerinin tamamının garanti kapsamında olması uygulamasının 05.07.2004 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, 4389 sayılı Bankalar Kanununun yukarıda yer verilen 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi ile tanınan yetkiye istinaden Kurul, 31.10.2003 tarih ve 1143 sayılı kararı ile "Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere İlişkin Esaslar"ı belirlemiştir.

Söz konusu karar ile Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesaplarının anapara ve faiz tutarları toplamının 03.07.2003 tarihinden geçerli olmak üzere tamamının, 05.07.2004 tarihinden itibaren ise 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının mevduat sigortası kapsamında bulunduğu hükme bağlanmıştır.

Belirtilen kararların uygulanması sonucunda, T. İmar Bankası T.A.Ş.'nin hisselerinin Fona devredilerek, tüm yükümlülüklerinin üstlenilmesi yerine, kamu tarafından üstlenilecek mali yükün azaltılması amaç edinilerek tasarruf mevduatı tutarıyla sınırlandırılmıştır.

2) 5021 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun"un Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Tasarı metninin geçici 1 inci maddesinin (a) fıkrası ile Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. ile ilgili olarak yapılan incelemeler sonucunda tespit edilen, söz konusu Banka bünyesinde karşılığı bulunmayan Devlet İç Borçlanma senetlerini, Bankaca düzenlenen makbuz karşılığında satın almış olan yatırımcıların mağduriyetlerinin giderilebilmesi için bu tutarların, 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca mevduat ödenmesinde izlenecek usul ve esaslara göre ödenmesinin sağlanması amaçlanmışsa da söz konusu Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında verilen önerge ile bahse konu geçici madde, anılan Banka tarafından karşılıksız olarak satılan devlet iç borçlanma senetlerini satın alanların yatırdıkları tutarları gerek yargı yoluyla gerekse iflas masasından talep etmek hakkına sahip oldukları gerekçesiyle, bu tutarların Hazinece doğrudan ödenmemesine, bunun yerine ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. tarafından yapılan mevduat tasnifine göre, ticarî kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı sahiplerinin kapsama alınmasına imkan verecek şekilde değiştirilmiştir.

7/1858

3) Bilindiği üzere, T.İmar Bankası T.A.Ş.'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin 03.07.2003 tarihi itibariyle, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin 3 numaralı fıkrasına istinaden kaldırılması ve Bankanın yönetim ve denetiminin anılan Kanunun 16 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrası uyarınca Fona intikali sonrasında, Banka nezdinde yapılan incelemelerde karşılaşılan olayların, yapılan yolsuzlukların ve mevzuata aykırılıkların ayrıntılı olarak anlatıldığı bir rapor Kurumumuzca düzenlenerek kamuoyu ile paylaşılmıştır. Raporda da değinildiği üzere, Bankanın Devlet İç Borçlanma Senedi alım satım işlemleri (DİBS) yapma yetkisi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 25.10.1990 tarihinde iptal edilmiştir.

Diğer taraftan, Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından yapılan incelemeler sırasında konu ile ilgili olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)'ndan alınan bilgilere göre, Bankanın 2001 yılı 12 nci ayından itibaren müşterileri ile DİBS alım-satım işlemleri yaparak bunları tescil ettirmek amacıyla İMKB'ye bildirdiği, ancak müşterilerle yapılan DİBS alım-satım işlemlerine yoğun olarak 21.10.2002 tarihinden itibaren başladığı tespit edilmiştir.

4) 4389 sayılı Bankalar Kanununun mevduata ilişkin hükümleri, "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetmeliği" ve "Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Karar" hükümleri doğrultusunda genel olarak Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili işlemlerinin doğrudan mevduat olarak kabul edilmesi ve bu suretle Tasarruf Mevduatı Sigortasına tabi tutularak mudilere ödeme yapılması imkan dahilinde bulunmamaktadır. Sigorta kapsamında ödemesi yapılacak tutarlar off-shore mevduatlar hariç olmak üzere, Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesaplarından oluşmaktadır. Hazine bonosu ve devlet tahvili işlemleri ile ilgili olarak ödeme yapılması ise yeni bir yasal düzenleme yapılmasını gerektirmektedir. Ayrıca, iyi niyetle yatırım yapmış, işlemlerinde muvazaa olmayan yatırımcıların mağduriyetinin giderilmesi için Kurumumuz önerileri yetkili makamlara iletilmiştir. 16.12.2003 tarih ve 5021 sayılı Kanun çerçevesinde, T. İmar Bankası T.A.Ş. nezdindeki tasarruf mevduatı ile ticari kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı niteliğini haiz hesaplara ödeme yapılması uygun görülmüş olup, Hazine Bonosu ve Devlet Tahvilleri kapsama dahil edilmemiştir.

5) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 28.07.2003 tarih ve 1104 sayılı kararı ile, T.İmar Bankası T.A.Ş.'nin yönetim ve denetiminin Fona intikal etmesinden sonra müşahade edilen çift kayıt sisteminin, daha önce yapılan inceleme ve denetlemeler sırasında tespit edilememesinin nedenlerinin ve varsa sorumlularının tespit edilebilmesi bakımından görevlendirilen bir komisyon tarafından araştırma yapılmasına karar verilmiş olup, söz konusu komisyonun çalışmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan alınan 11.02.2004 tarih ve TMSF.01.FİN.223/1792 sayılı cevabi yazının bir örneği de ekte gönderilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Tevfik BİLGİN
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı
Tarih: 16.02.2004
Sayı: 4339

EK: 1 yazı

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 08 73
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

7/1858

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU

11 ŞUBAT 2004

SAYI : TMSF.01.FİN.223/1492
KONU : Soru Önergesi

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 09.02.2004 tarih ve 1637 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, Iğdır Milletvekili Prof. Dr. Dursun AKDEMİR'in 7/1858-4341 sayılı soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin cevaplarımızın tarafınıza iletilmesi istenmektedir.

Söz konusu soru önergesinde yer alan sorulardan Fonumuzu ilgilendiren hususlara aşağıda yer verilmektedir.

4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi "Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır." hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, anılan Kanunun geçici 1 inci maddesinin (c) bendi "Kurumun faaliyete başlayacağı tarihe kadar, bu Kanunla Kuruma veya Kurula verilen görev ve yetkiler, ilgisine göre, mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununda belirtilen Bakanlar Kurulu, Bakan, Hazine Müsteşarlığı ile bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, Merkez Bankası ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılmaya devam olunur." hükmünü amirdir.

Bu çerçevede, 01.06.2000 tarih ve 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile sigortaya tabi tasarruf mevduatının tutarı 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere 100 milyar Türk Lirası, 1.1.2001 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 50 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

Ancak, 2000 yılının Kasım ayında mali sistemde yaşanan dalgalanmalar nedeniyle, Hükümet 6 Aralık 2000 tarihinde tasarruf sahiplerinin ve diğer kreditörlerin Türkiye'deki mevduat bankalarından olan alacaklarına ilişkin geçici bir tam garanti duyurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu söz konusu garantinin uygulaması ile ilgili olarak 15/1/2001 tarihinde 151 sayılı kararı almıştır.

Bu karar ile garantinin, Bankalar Kanununun Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna verdiği yetkiler çerçevesinde, Bankalar Kanununun ilgili maddeleri uyarınca ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde uygulanacağı, tam garanti uygulamasına ihtiyaç duyulduğu sürece devam edileceği ve kamuoyuna önceden haber verilmesi suretiyle kaldırılacağı ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, 03.07.2003 tarih ve 25157 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 03.07.2003 tarih ve 1083 sayılı kararında, Bakanlar Kurulunca 31/5/2000 tarihinde kararlaştırılan 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Kararın 1 inci maddesinde tanımlanan hesapların anapara ve faiz tutarları toplamının,

3/7/2003 tarihinden itibaren uygulanmak üzere tamamının, 5/7/2004 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının sigorta kapsamında olduğu kabul edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak, söz konusu Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 1084 sayılı Kararı ile ise, ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde işlerlik kazanan, kayıtlı bilanço dışı yükümlülükler de dahil olmak üzere Türkiye'de kurulmuş mevduat bankalarının ve bu bankaların bilançolarında hesapları konsolide edilen yurt dışı şubelerinin yükümlülüklerinin tamamının garanti kapsamında olması uygulamasının 5.7.2004 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, 4389 sayılı Bankalar Kanununun yukarıda yer verilen 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi ile tanınan yetkiye istinaden Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu 31.10.2003 tarih ve 1143 sayılı Kararı ile "Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere İlişkin Esaslar"ı belirlemiştir.

Söz konusu karar ile Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesaplarının anapara ve faiz tutarları toplamının 3.7.2003 tarihinden geçerli olmak üzere tamamının, 5.7.2004 tarihinden itibaren ise 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının mevduat sigortası kapsamında bulunduğu hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 27.12.2003 tarih ve 25329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5021 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca;T. İmar Bankası T.A.Ş. tarafından kabul edilen ticari kuruluşlar mevduatı ile diğer kuruluşlar mevduatının sigortaya tabi tasarruf mevduatı için uygulanan faiz hesaplama yöntemi kullanılmak suretiyle belirlenecek 03.07.2003 tarihli tutarlarının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığıyla ödeneceği hükme bağlanmıştır.

T. İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) adı altında karşılıksız olarak satılmış olan tutarların da tasarruf mevduatı ile birlikte Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca ödenmesi hususunda Fonumuzca gerekli çalışmalar tamamlanmış ve ilgili yasa tasarısı taslağı bu şekilde hazırlanmıştır ancak, Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen şekli T. İmar Bankası T.A.Ş nezdinde DİBS alacağı bulunan mudilere ödeme yapmaya izin vermemektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Levent DEVECİ
Daire Başkan V.

Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcılığı
Tarih
Sayı